

BOOKSTACKS CLASSICS

B

Ἔρασταί

Plato (c. 428-348 BCE)

Ἑλληνική EDITION

Publication record

TITLE	Ἐρασταί
AUTHOR	Plato (c. 428-348 BCE)
EDITION	Bookstacks TEI edition, based on the source electronic edition
SOURCE	Platonis Opera. Clarendon Press. 1910
PUBLISHED	21 August 2026
EDITION ID	plato_lovers
CANONICAL URI	bookstacks.org

RIGHTS AND AVAILABILITY

The underlying ancient work is in the public domain. Rights in this translation and source encoding are described below. This derived TEI file is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License; source rights remain as recorded in sourceDesc. View the canonical license terms.

No ISBN has been assigned. The stable Bookstacks edition identifier and canonical URI above serve as the publication record for this digital edition. Bookstacks asserts no additional restriction over this generated PDF beyond the canonical source terms.

Περιεχόμενα

Ἐρασταί

1

Ἑρασταί

εἰς Διονυσίου τοῦ γραμματιστοῦ εἰσῆλθον, καὶ εἶδον αὐτόθι τῶν τε νέων τοὺς ἐπεικεστάτους δοκοῦντας εἶναι τὴν ἰδέαν καὶ πατέρων εὐδοκίμων, καὶ τούτων ἑραστάς. ἐτυγχανέτην οὖν δύο τῶν μεираκίων ἐρίζοντε, περὶ οὗτου δέ, οὐ σφόδρα κατήκουον. ἐφαινέσθην μέντοι ἢ περὶ Ἀναξαγόρου ἢ περὶ Οἰνοπίδου ἐρίζειν · κύκλους γοῦν γράφειν ἐφαινέσθην καὶ ἐγκλίσεις τινὰς ἐμιμοῦντο τοῖν χεροῖν ἐπικλίνοντε καὶ μάλ' ἐσπουδαχότε. καὶ γὰρ καθήμεν γὰρ παρὰ τὸν ἑραστήν τοῦ ἐτέρου αὐτοῖν—κινήσας οὖν αὐτὸν τῷ ἀγκῶνι ἠρόμην ὅτι ποτὲ οὕτως ἐσπουδαχότε τῷ μεираκίῳ εἴτην, καὶ εἶπον · ἢ που μέγα τι καὶ καλὸν ἐστὶ περὶ τοσαύτην σπουδὴν πεποιημένῳ ἐστόν;

ὁ δ' εἶπε, ποῖον, ἔφη, μέγα καὶ καλόν; ἀδολεσχοῦσι μὲν οὖν οὕτοί γε περὶ τῶν μετεώρων καὶ φλυαροῦσι φιλοσοφοῦντες.

καὶ ἐγὼ θαυμάσας αὐτοῦ τὴν ἀπόκρισιν εἶπον · ὦ νεανία, αἰσχρὸν δοκεῖ σοι εἶναι τὸ φιλοσοφεῖν; ἢ τί οὕτως χαλεπῶς λέγεις;

καὶ ὁ ἕτερος—πλησίον γὰρ καθήμενος ἐτύγχανεν αὐτοῦ, ἀντεραστῆς ὢν—ἀκούσας ἐμοῦ τε ἐρομένου κάκεινου ἀποκρινομένου, οὐ πρὸς σοῦ γε, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ποιεῖς τὸ καὶ ἀνερέσθαι τοῦτον εἰ αἰσχρὸν ἡγεῖται φιλοσοφίαν εἶναι. ἢ οὐκ οἶσθα τοῦτον ὅτι τραχηλιζόμενος καὶ ἐμπιμπλάμενος καὶ καθεύδων πάντα τὸν βίον διατετέλεκεν; ὥστε σὺ τί αὐτὸν ὥρου ἀποκρινεῖσθαι ἀλλ' ἢ ὅτι αἰσχρὸν ἐστὶ φιλοσοφία;

ἦν δὲ οὗτος μὲν τοῖν ἑρασταῖν περὶ μουσικὴν διατετριφώς, ὁ δ' ἕτερος, ὃν ἐλοιδορεῖ, περὶ γυμναστικὴν. καὶ μοι ἔδοξε χρῆναι τὸν μὲν ἕτερον ἀφιέναι, τὸν ἐρωτώμενον, ὅτι οὐδ' αὐτὸς προσεποιεῖτο περὶ λόγων ἔμπειρος εἶναι ἀλλὰ περὶ ἔργων, τὸν δὲ σοφώτερον προσποιούμενον εἶναι διερωτῆσαι, ἵνα καὶ εἴ τι δυναίμην παρ' αὐτοῦ ὠφελῇθαι. εἶπον οὖν ὅτι εἰς κοινὸν μὲν τὸ ἐρώτημα ἠρόμην · εἰ δὲ σὺ οἶει τοῦδε κάλλιον ἂν ἀποκρίνασθαι, σὲ ἐρωτῶ τὸ αὐτὸ ὅπερ καὶ τοῦτον, εἰ δοκεῖ σοι τὸ φιλοσοφεῖν καλὸν εἶναι ἢ οὐ.

σχεδὸν οὖν ταῦτα λεγόντων ἡμῶν ἐπακούσαντε τῷ μεираκίῳ ἐσιγή-

σάτην, καὶ αὐτὸν παυσαμένῳ τῆς ἔριδος ἡμῶν ἀχροαταὶ ἐγενέσθην. καὶ ὅτι μὲν οἱ ἑρασταὶ ἔπαθον οὐκ οἶδα, αὐτὸς δ' οὖν ἐξεπλάγην · αἰὲ γὰρ ποτε ὑπὸ τῶν νέων τε καὶ καλῶν ἐκπλήττομαι. ἐδόκει μέντοι μοι καὶ ὁ ἕτερος οὐχ ἥττον ἐμοῦ ἀγωνιᾶν · οὐ μὴν ἀλλ' ἀπεκρίνατό γέ μοι καὶ μάλα φιλοτιμίως. ὁπότε γάρ τοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τὸ φιλοσοφεῖν αἰσχρὸν ἡγήσαίμην εἶναι, οὐδ' ἂν ἄνθρωπον νομίσαιμι ἐμαυτὸν εἶναι, οὐδ' ἄλλον τὸν οὕτω διακείμενον, ἐνδεικνύμενος εἰς τὸν ἀντεραστήν, καὶ λέγων μεγάλη τῇ φωνῇ, ἴν' αὐτοῦ κατακούοι τὰ παιδικά.

καὶ ἐγὼ εἶπον, καλὸν ἄρα δοκεῖ σοι τὸ φιλοσοφεῖν;

πάννυ μὲν οὖν, ἔφη.

τί οὖν, ἐγὼ ἔφην · ἥ δοκεῖ σοι οἷόν τ' εἶναι εἰδέναι πρᾶγμα ὅτιοῦν εἴτε καλὸν εἴτε αἰσχρὸν ἐστίν, ὃ μὴ εἰδείη τις τὴν ἀρχὴν ὅτι ἔστιν;

οὐκ ἔφη.

οἶσθ' ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἔστιν τὸ φιλοσοφεῖν;

πάννυ γε, ἔφη.

τί οὖν ἔστιν; ἔφην ἐγώ.

τί δ' ἄλλο γε ἢ κατὰ τὸ Σόλωνος; Σόλων γάρ ποτε εἶπε—“γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος · ” *Solon Fr. 18* καὶ ἐμοὶ δοκεῖ οὕτως αἰεὶ χρῆναι ἔν γε τι μαθάνειν τὸν μέλλοντα φιλοσοφήσειν, καὶ νεώτερον ὄντα καὶ πρεσβύτερον, ἴν' ὥς πλεῖστα ἐν τῷ βίῳ μάθῃ. καὶ μοι τὸ μὲν πρῶτον ἔδοξε τί εἰπεῖν, ἔπειτά πως ἐννοήσας ἡρόμην αὐτὸν εἰ τὴν φιλοσοφίαν πολυμαθίαν ἡγοῖτο.

κάκεινός, πάννυ, ἔφη.

ἡγῇ δὲ δὴ καλὸν εἶναι μόνον τὴν φιλοσοφίαν ἢ καὶ ἀγαθόν; ἦν δ' ἐγώ.

καὶ ἀγαθόν, ἔφη, πάννυ.

πότερον οὖν ἐν φιλοσοφίᾳ τι τοῦτο ἴδιον ἐνορᾷς, ἢ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις οὕτω σοι δοκεῖ ἔχειν; οἷον φιλογυμναστίαν οὐ μόνον ἡγῇ καλὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀγαθόν; ἦ οὐ;

ὁ δὲ καὶ μάλα εἰρωνικῶς εἶπε δύο · πρὸς μὲν τόνδε μοι εἰρήσθω ὅτι οὐδέτερα · πρὸς μέντοι σέ, ὦ Σώκρατες, ὁμολογῶ καὶ καλὸν εἶναι καὶ ἀγαθόν · ἡγοῦμαι γὰρ ὀρθῶς.

ἡρώτησα οὖν ἐγώ, ἄρ' οὖν καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις τὴν πολυπονίαν φιλογυμναστίαν ἡγῇ εἶναι;

κάκεινός ἔφη, πάννυ γε, ὥσπερ γε καὶ ἐν τῷ φιλοσοφεῖν τὴν πολυμαθίαν φιλοσοφίαν ἡγοῦμαι εἶναι.

κἀγὼ εἶπον, ἡγῇ δὲ δὴ τοὺς φιλογυμναστοῦντας ἄλλου τοῦ ἐπιθυμεῖν ἢ τούτου, ὅτι ποιήσει αὐτοὺς εὖ ἔχειν τὸ σῶμα;

τούτου, ἔφη.

ἦ οὖν οἱ πολλοὶ πόνοι τὸ σῶμα, ἦν δ' ἐγώ, ποιοῦσιν εὖ ἔχειν;

πῶς γὰρ ἂν, ἔφη, ἀπὸ γε ὀλίγων πόνων τὸ σῶμά τις εὖ ἔχοι;

καὶ μοι ἔδοξεν ἡδὴ ἐνταῦθα κινητέος εἶναι ὁ φιλογυμναστής, ἵνα μοι

βοηθήσῃ διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῆς γυμναστικῆς · κάπειτα ἡρόμην αὐτόν, σὺ δὲ δὴ τί σιγᾶς ἡμῖν, ὦ λῶστε, τούτου ταῦτα λέγοντος; ἢ καὶ σοὶ δοκοῦσιν οἱ ἄνθρωποι εὖ τὰ σώματα ἔχειν ἀπὸ τῶν πολλῶν πόνων, ἢ ἀπὸ τῶν μετρίων;

ἐγὼ μὲν, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ὥμην τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο κἂν ὖν γνῶναι ὅτι οἱ μέτριοι πόνοι εὖ ποιοῦσιν ἔχειν τὰ σώματα, πόθεν δὲ οὐχὶ ἄνδρα γε ἄγρυπνόν τε καὶ ἄσιτον καὶ ἀτριβῆ τὸν τράχηλον ἔχοντα καὶ λεπτόν ὑπὸ μεριμνῶν; καὶ αὐτοῦ ταῦτα εἰπόντος ἦσθη τὰ μειράκια καὶ ἐπεγέλασεν, ὁ δ' ἕτερος ἡρυθρίασε.

καὶ ἐγὼ εἶπον, τί οὖν; σὺ ἤδη συγχωρεῖς μήτε πολλοὺς μήτε ὀλίγους πόνους εὖ ποιεῖν ἔχειν τὰ σώματα τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ τοὺς μετρίους; ἢ διαμάχῃ δυοῖν ὄντοιν νῶν περὶ τοῦ λόγου;

κάκεινος, πρὸς μὲν τοῦτον, ἔφη, κἂν πάνυ ἡδέως διαγωνισαίμην, καὶ εὖ οἶδ' ὅτι ἱκανὸς ἂν γενοίμην βοηθῆσαι τῇ ὑποθέσει ἣν ὑπεθέμην, καὶ εἰ ταύτης ἔτι φαυλοτέραν ὑπεθέμην—οὐδὲν γάρ ἐστι—πρὸς μέντοι σὲ οὐδὲν δέομαι παρὰ δόξαν φιλονικεῖν, ἀλλ' ὁμολογῶ μὴ τὰ πολλὰ ἀλλὰ τὰ μέτρια γυμνάσια τὴν εὐεξίαν ἐμποιεῖν τοῖς ἀνθρώποις.

τί δὲ τὰ σιτία; τὰ μέτρια ἢ τὰ πολλὰ; ἔφην ἐγώ.

καὶ τὰ σιτία ὠμολόγει.

ἔτι δὲ καὶ γὰρ προσηνάγκαζον αὐτόν ὁμολογεῖν καὶ ἄλλα πάντα τὰ περὶ τὸ σῶμα ὠφελιμώτατα εἶναι τὰ μέτρια ἀλλὰ μὴ τὰ πολλὰ μηδὲ τὰ ὀλίγα · καὶ μοι ὠμολόγει τὰ μέτρια.

τί δ', ἔφη, τὰ περὶ τὴν ψυχὴν; τὰ μέτρια ὠφελεῖ ἢ τὰ ἄμετρα τῶν προσφερομένων;

τὰ μέτρια, ἔφη.

οὐκοῦν ἐν τῶν προσφερομένων ψυχῇ ἐστι καὶ τὰ μαθήματα;

ὠμολόγει.

καὶ τούτων ἄρα τὰ μέτρια ὠφελεῖ ἀλλ' οὐ τὰ πολλὰ;

συνέφη.

τίνα οὖν ἐρόμενοι ἂν δικαίως ἐροίμεθα ὅποιοι μέτριοι πόνοι καὶ σιτία πρὸς τὸ σῶμά ἐστιν;

ὠμολογοῦμεν μὲν τρεῖς ὄντες, ὅτι ἰατρὸν ἢ παιδοτρίβην.

τίνα δ' ἂν περὶ σπερμάτων σπορᾶς ὁπόσον μέτριον;

καὶ τούτου τὸν γεωργὸν ὠμολογοῦμεν.

τίνα δὲ περὶ μαθημάτων εἰς ψυχὴν φυτεύσεως τε καὶ σπορᾶς ἐρωτῶντες δικαίως ἂν ἐροίμεθα ὁπόσα καὶ ὅποια μέτρια;

τοῦντεῦθεν ἤδη ἀπορίας μεστοὶ ἤμεν ἅπαντες · καὶ γὰρ προσπαίζων αὐτοὺς ἡρόμην, βούλεσθε, ἔφη, ἐπειδὴ ἡμεῖς ἐν ἀπορίᾳ ἐσμέν, ἐρώμεθα ταυτὶ τὰ μειράκια; ἢ ἴσως αἰσχυρόμεθα, ὥσπερ ἔφη τοὺς μνηστῆρας Ὅμηρος, μὴ ἀξιούντων εἶναι τινα ἄλλον ὅστις ἐντενεῖ τὸ τόξον;

ἐπειδὴ οὖν μοι ἐδόχουν ἀθυμεῖν πρὸς τὸν λόγον, ἄλλῃ ἐπειρώμην σκο-

πεῖν, καὶ εἶπον, ποῖα δὲ μάλιστα ἄττα τοπάζομεν εἶναι τῶν μαθημάτων ἃ δεῖ τὸν φιλοσοφοῦντα μαθάνειν, ἐπειδὴ οὐχὶ πάντα οὐδὲ πολλά;

ὕπολαβὼν οὖν ὁ σοφώτερος εἶπεν ὅτι κάλλιστα ταῦτ' εἴη τῶν μαθημάτων καὶ προσήκοντα ἅψ' ὧν ἂν πλείστην δόξαν ἔχοι τις εἰς φιλοσοφίαν · πλείστην δ' ἂν ἔχοι δόξαν, εἰ δοκοίη τῶν τεχνῶν ἔμπειρος εἶναι πασῶν, εἰ δὲ μή, ὥς πλείστων γε καὶ μάλιστα τῶν ἀξιολόγων, μαθὼν αὐτῶν ταῦτα ἃ προσήκει τοῖς ἐλευθέροις μαθεῖν, ὅσα συνέσεως ἔχεται, μὴ ὅσα χειρουργίας.

ἄρ' οὖν οὕτω λέγεις, ἔφη ἐγώ, ὥσπερ ἐν τῇ τεκτονικῇ; καὶ γὰρ ἐκεῖ τέκτονα μὲν ἂν πρίαίμην πέντε ἢ ἕξ μῶν, ἄκρον ἀρχιτέκτονα δὲ οὐδ' ἂν μυρίων δραχμῶν · ὀλίγοι γε μὴν καὶ ἐν πᾶσι τοῖς Ἑλλήσι γίνονται. ἄρα μὴ τι τοιοῦτον λέγεις; καὶ ὁς ἀκούσας μου συνεχῶρει καὶ αὐτὸς λέγειν τοιοῦτον.

ἡρόμην δ' αὐτὸν εἰ οὐκ ἀδύνατον εἴη δύο μόνας τέχνας οὕτω μαθεῖν τὸν αὐτόν, μὴ ὅτι πολλὰς καὶ μεγάλας · ὁ δέ, μὴ οὕτως μου, ἔφη, ὑπολάβης, ὦ Σώκρατες, ὥς λέγοντος ὅτι δεῖ ἐκάστην τῶν τεχνῶν τὸν φιλοσοφοῦντα ἐπίστασθαι ἀκριβῶς ὥσπερ αὐτὸν τὸν τὴν τέχνην ἔχοντα, ἀλλ' ὥς εἰκὸς ἄνδρα ἐλευθέρον τε καὶ πεπαιδευμένον, ἐπακολουθεῖν αὐτὸν τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ οἷόν τ' εἶναι διαφερόντως τῶν παρόντων, καὶ αὐτὸν ζυμβάλλεσθαι γνώμην, ὥστε δοκεῖν χαριέστατον εἶναι καὶ σοφώτατον τῶν αἰεὶ παρόντων ἐν τοῖς λεγομένοις τε καὶ πραττομένοις περὶ τὰς τέχνας.

κἀγώ, ἔτι γὰρ αὐτοῦ ἡμφεγνόουν τὸν λόγον ὅτι ἐβούλετο, ἄρ' ἐννοῶ, ἔφη, οἷον λέγεις τὸν φιλόσοφον ἄνδρα; δοκεῖς γὰρ μοι λέγειν οἷοι ἐν τῇ ἀγωνίᾳ εἰσὶν οἱ πένταθλοι πρὸς τοὺς δρομέας ἢ τοὺς παλαιστές. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τούτων μὲν λείπονται κατὰ τὰ τούτων ἄθλα καὶ δεύτεροί εἰσι πρὸς τούτους, τῶν δ' ἄλλων ἀθλητῶν πρῶτοι καὶ νικῶσιν αὐτούς.

τάχ' ἂν ἴσως τοιοῦτόν τι λέγοις καὶ τὸ φιλοσοφεῖν ἀπεργάζεσθαι τοὺς ἐπιτηδεύοντας τοῦτο τὸ ἐπιτήδευμα · τῶν μὲν πρῶτων εἰς σύνεσιν περὶ τὰς τέχνας ἐλλείπεσθαι, τὰ δευτερεῖα δ' ἔχοντας τῶν ἄλλων περιεῖναι, καὶ οὕτως γίνεσθαι περὶ πάντα ὑπακρόν τινα ἄνδρα τὸν πεφιλοσοφηκότα · τοιοῦτόν τινά μοι δοκεῖς ἐνδείκνυσθαι.

καλῶς γέ μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, φαίνει ὑπολαμβάνειν τὰ περὶ τοῦ φιλοσόφου, ἀπεικάσας αὐτὸν τῷ πεντάθλῳ. ἔστιν γὰρ ἀτεχνῶς τοιοῦτος οἷος μὴ δουλεύειν μηδενὶ πράγματι, μηδ' εἰς τὴν ἀκρίβειαν μηδὲν διαπεπονηκέναι, ὥστε διὰ τὴν τοῦ ἐνὸς τούτου ἐπιμέλειαν τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀπολελεῖσθαι, ὥσπερ οἱ δημιουργοί, ἀλλὰ πάντων μετρίως ἐφῆρθαι.

μετὰ ταύτην δὴ τὴν ἀπόκρισιν ἐγώ προθυμούμενος σαφῶς εἰδέναι ὅτι λέγοι, ἐπυνθανόμην αὐτοῦ τοὺς ἀγαθοὺς πότερον χρήσιμους ἢ ἀχρήστους εἶναι ὑπολαμβάνοι.

χρησίμους δήπου, ὦ Σώκρατες, ἔφη.

ἄρ' οὖν, εἶπερ οἱ ἀγαθοὶ χρήσιμοι, οἱ πονηροὶ ἀχρηστοί;

ὠμολόγει.

τί δέ; τοὺς φιλοσόφους ἄνδρας χρησίμους ἡγῇ ἢ οὐ;

ὁ δὲ ὠμολόγει χρησίμους, καὶ πρὸς γε ἔφη χρησιμωτάτους εἶναι ἡγεῖσθαι.

φέρε δὴ γινώμεν, εἰ σὺ ἀληθῆ λέγεις, ποῦ καὶ χρήσιμοι ἡμῖν εἰσιν οἱ ὑπακροί οὗτοι; δῆλον γὰρ ὅτι ἐκάστου γε τῶν τὰς τέχνας ἐχόντων φαυλότερός ἐστιν ὁ φιλόσοφος.

ὠμολόγει.

φέρε δὴ σὺ, ἦν δ' ἐγώ, εἰ τύχοις ἢ αὐτὸς ἀσθενήσας ἢ τῶν φίλων τις τῶν σῶν περὶ ὧν σὺ σπουδὴν μεγάλην ἔχεις, πότερον ὑγείαν βουλούμενος κτήσασθαι τὸν ὑπακρον ἐκεῖνον τὸν φιλόσοφον εἰσάγοις ἢ εἰς τὴν οἰκίαν ἢ τὸν ἱατρὸν λάβοις;

ἀμφοτέρους ἔγωγ' ἄν, ἔφη.

μή μοι, εἶπον ἐγώ, ἀμφοτέρους λέγε, ἀλλ' ὁπότερον μᾶλλον τε καὶ πρότερον.

οὐδεὶς ἄν, ἔφη, τοῦτο γε ἀμφισβητήσειεν, ὥς οὐχὶ τὸν ἱατρὸν καὶ μᾶλλον καὶ πρότερον.

τί δ'; ἐν νηὶ χειμαζομένη ποτέρῳ ἢ μᾶλλον ἐπιτρέποις σαυτὸν τε καὶ τὰ σεαυτοῦ, τῷ κυβερνήτῃ ἢ τῷ φιλοσόφῳ;

τῷ κυβερνήτῃ ἔγωγε.

οὐκοῦν καὶ τᾶλλα πάνθ' οὕτως, ἕως ἄν τις δημιουργὸς ᾖ, οὐ χρήσιμός ἐστιν ὁ φιλόσοφος;

φαίνεται, ἔφη.

οὐκοῦν νῦν ἄχρηστός τις ἡμῖν ἐστιν ὁ φιλόσοφος; εἰσὶ γὰρ ἡμῖν αἱ που δημιουργοί · ὠμολογήσαμεν δὲ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς χρησίμους εἶναι, τοὺς δὲ μοχθηροὺς ἀχρήστους.

ἡναγκάζεται ὁμολογεῖν.

τί οὖν μετὰ τοῦτο; ἔρωμαί σε ἢ ἀγροικότερόν ἐστιν ἐρέσθαι—

ἐροῦ ὅτι βούλει.

οὐδὲν δὴ, ἔφην ἐγώ, ζητῶ ἄλλο ἢ ἀνομολογήσασθαι τὰ εἰρημένα. ἔχει δέ πως ὥδι. ὠμολογήσαμεν καλὸν εἶναι τὴν φιλοσοφίαν καὶ αὐτοὶ φιλόσοφοι εἶναι, τοὺς δὲ φιλοσόφους ἀγαθοὺς, τοὺς δὲ ἀγαθοὺς χρησίμους, τοὺς δὲ πονηροὺς ἀχρήστους · αὐτίς δ' αὖ τοὺς φιλοσόφους ὠμολογήσαμεν, ἕως ἄν οἱ δημιουργοὶ ᾧσιν, ἀχρήστους εἶναι, δημιουργοὺς δὲ αἱ εἶναι. οὐ γὰρ ταῦτα ὠμολόγηται;

πάνυ γε, ἦ δ' ὅς.

ὠμολογοῦμεν ἄρα, ὥς ἔοικε, κατὰ γε τὸν σὸν λόγον, εἴπερ τὸ φιλοσοφεῖν ἐστὶ περὶ τὰς τέχνας ἐπιστήμονας εἶναι ὃν σὺ λέγεις τὸν τρόπον, πονηροὺς αὐτοὺς εἶναι καὶ ἀχρήστους, ἕως ἄν ἐν ἀνθρώποις τέχναι ᾧσιν. ἀλλὰ μὴ οὐχ οὕτως, ὦ φίλε, ἔχωσι, μηδ' ἢ τοῦτο φιλοσοφεῖν, περὶ τὰς τέχνας ἐσπουδακέναι, οὐδὲ πολυπραγμονοῦντα κυπτάζοντα ζῆν οὐδὲ πο-

λυμαθοῦντα, ἀλλ' ἄλλο τι, ἐπεὶ ἐγὼ ὥμην καὶ ὄνειδος εἶναι τοῦτο καὶ βαναύσους καλεῖσθαι τοὺς περὶ τὰς τέχνας ἐσπουδακότας. ὣδε δὲ σαφέστερον εἰσόμεθα εἰ ἄρα ἀληθῆ λέγω, ἐὰν τοῦτο ἀποκρίνη· τίνες ἵππους ἐπίστανται κολάζειν ὀρθῶς; πότερον οἷπερ βελτίστους ποιοῦσιν ἢ ἄλλοι; οἷπερ βελτίστους.

τί δέ; κύνας οὐχ οἱ βελτίστους ἐπίστανται ποιεῖν, οὗτοι καὶ κολάζειν ὀρθῶς ἐπίστανται;

ναί.

ἡ αὐτὴ ἄρα τέχνη βελτίστους τε ποιεῖ καὶ κολάζει ὀρθῶς; φαίνεται μοι, ἡ δ' ὅς.

τί δέ; πότερον ἤπερ βελτίστους τε ποιεῖ καὶ κολάζει ὀρθῶς, ἡ αὐτὴ δὲ καὶ γινώσκει τοὺς χρηστοὺς καὶ τοὺς μοχθηροὺς, ἡ ἐτέρα τις;

ἡ αὐτὴ, ἔφη.

ἐθελήσεις οὖν καὶ κατ' ἀνθρώπους τοῦτο ὁμολογεῖν, ἤπερ βελτίστους ἀνθρώπους ποιεῖ, ταύτην εἶναι καὶ τὴν κολάζουσαν ὀρθῶς καὶ διαγινώσκουσιν τοὺς χρηστοὺς τε καὶ μοχθηροὺς;

πάνυ γ', ἔφη.

οὐκοῦν καὶ ἥτις ἓνα, καὶ πολλοὺς, καὶ ἥτις πολλοὺς, καὶ ἓνα;

ναί.

καὶ καθ' ἵππων δὴ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων οὕτως;

φημί.

τίς οὖν ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη, ἥτις τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν ἀκολασταίνοντας καὶ παρανομοῦντας ὀρθῶς κολάζει; οὐχ ἡ δικαστική;

ναί.

ἡ ἄλλην οὖν τινα καλεῖς καὶ δικαιοσύνην ἢ ταύτην;

οὐκ, ἀλλὰ ταύτην.

οὐκοῦν ἤπερ κολάζουσιν ὀρθῶς, ταύτη καὶ γινώσκουσι τοὺς χρηστοὺς καὶ μοχθηροὺς;

ταύτην.

ὅστις δὲ ἓνα γινώσκει, καὶ πολλοὺς γινώσεται;

ναί.

καὶ ὅστις γε πολλοὺς ἀγνοεῖ, καὶ ἓνα;

φημί.

εἰ ἄρα ἵππος ὧν ἀγνοοῖ τοὺς χρηστοὺς καὶ πονηροὺς ἵππους, κἂν ἑαυτὸν ἀγνοοῖ ποῖός τις ἐστίν;

φημί.

καὶ εἰ βοῦς ὧν ἀγνοοῖ τοὺς πονηροὺς καὶ χρηστοὺς βοῦς, κἂν αὐτὸν ἀγνοοῖ ποῖός τις ἐστίν;

ναί, ἔφη.

οὕτω δὴ καὶ εἰ κύων;

ὠμολόγει.

τί δ'; ἐπειδὴν ἄνθρωπός τις ὦν ἀγνοῇ τοὺς χρηστοὺς καὶ μοχθηροὺς ἀνθρώπους, ἄρ' οὐχ αὐτὸν ἀγνοεῖ πότερον χρηστός ἐστιν ἢ πονηρός, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἄνθρωπός ἐστιν;

συνεχώνει.

τὸ δὲ αὐτὸν ἀγνοεῖν σωφρονεῖν ἐστιν ἢ μὴ σωφρονεῖν;

μὴ σωφρονεῖν.

τὸ ἑαυτὸν ἄρα γινώσκειν ἐστὶ σωφρονεῖν;

φημί, ἔφη.

τοῦτ' ἄρα, ὡς ἔοικε, τὸ ἐν Δελφοῖς γράμμα παρακελεύεται, σωφροσύνην ἀσχεῖν καὶ δικαιοσύνην.

ἔοικεν.

τῇ αὐτῇ δὲ ταύτῃ καὶ κολάζειν ὀρθῶς ἐπιστάμεθα;

ναί.

οὐκοῦν ἢ μὲν κολάζειν ὀρθῶς ἐπιστάμεθα, δικαιοσύνη αὕτη ἐστίν, ἢ δὲ διαγινώσκειν καὶ ἑαυτὸν καὶ ἄλλους, σωφροσύνη;

ἔοικεν, ἔφη.

ταῦτόν ἄρα ἐστὶ καὶ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη;

φαίνεται.

καὶ μὴν οὕτω γε καὶ αἱ πόλεις εὖ οἰκοῦνται, ὅταν οἱ ἀδικοῦντες δίκην διδῶσιν.

ἀληθῆ λέγεις, ἔφη.

καὶ πολιτικὴ ἄρα αὕτη ἐστίν.

συνεδόκει.

τί δὲ ὅταν εἷς ἀνὴρ ὀρθῶς πόλιν διοικῇ, ὄνομά γε τούτῳ οὐ τύραννός τε καὶ βασιλεύς;

φημί.

οὐκοῦν βασιλικῇ τε καὶ τυραννικῇ τέχνῃ διοικεῖ;

οὕτως.

καὶ αὗται ἄρ' αἱ αὐταὶ τέχναι εἰσὶν ἐκείναις;

φαίνονται.

τί δ' ὅταν εἷς ὦν ἀνὴρ οἰκίαν διοικῇ ὀρθῶς, τί ὄνομα τούτῳ ἐστίν; οὐκ οἰκονόμος τε καὶ δεσπότης;

ναί.

πότερον οὖν καὶ οὗτος δικαιοσύνη εὖ ἂν τὴν οἰκίαν διοικοῖ ἢ καλλιῇ τι τέρχῃ;

δικαιοσύνη.

ἔστιν ἄρα ταυτόν, ὡς ἔοικε, βασιλεύς, τύραννος, πολιτικός, οἰκονόμος, δεσπότης, σώφρων, δίκαιος. καὶ μία τέχνη ἐστὶν βασιλική, τυραννική, πολιτική, δεσποτική, οἰκονομική, δικαιοσύνη, σωφροσύνη.

φαίνεται, ἔφη, οὕτως.

πότερον οὖν τῷ φιλοσόφῳ, ὅταν μὲν ἰατρὸς περὶ τῶν καμνόντων τι

λέγη, αἰσχρὸν μὴθ' ἔπεσθαι τοῖς λεγομένοις δύνασθαι μήτε συμβάλλεσθαι μηδὲν περὶ τῶν λεγομένων ἢ πραττομένων, καὶ ὁπόταν ἄλλος τις τῶν δημιουργῶν, ὡσαύτως · ὅταν δὲ δικαστὴς ἢ βασιλεὺς ἢ ἄλλος τις ὢν νυνδὴ διεληλύθαμεν, οὐκ αἰσχρὸν περὶ τούτων μήτε ἔπεσθαι δύνασθαι μήτε συμβάλλεσθαι περὶ αὐτῶν;

πῶς δ' οὐκ αἰσχρὸν, ὦ Σώκρατες, περὶ γε τοσούτων πραγμάτων μηδὲν ἔχειν συμβάλλεσθαι;

πότερον οὖν καὶ περὶ ταῦτα λέγωμεν, ἔφην, πένταθλον αὐτὸν δεῖν εἶναι καὶ ὑπακρον, καὶ ταύτης μὲν τὰ δευτερεῖα ἔχοντα πάντων τὸν φιλόσοφον, καὶ ἀχρεῖον εἶναι ἕως ἂν τούτων τις ᾗ, ἢ πρῶτον μὲν τὴν αὐτοῦ οἰκίαν οὐκ ἄλλῳ ἐπιτρεπτέον οὐδὲ τὰ δευτερεῖα ἐν τούτῳ ἐκτέον, ἀλλ' αὐτὸν κολαστέον δικάζοντα ὀρθῶς, εἰ μέλλει εὖ οἰκεῖσθαι αὐτοῦ ἡ οἰκία;

συνεχώρει δὴ μοι.

ἔπειτά γε δήπου ἕαντε οἱ φίλοι αὐτῷ διαίτας ἐπιτρέπωσιν, ἕαντε ἡ πόλις τι προστάττη διακρίνειν ἢ δικάζειν, αἰσχρὸν ἐν τούτοις, ὦ ἑταῖρε, δεύτερον φαίνεσθαι ἢ τρίτον καὶ μὴ οὐχ ἡγεῖσθαι;

δοκεῖ μοι.

πολλοῦ ἄρα δεῖ ἡμῖν, ὦ βέλτιστε, τὸ φιλοσοφεῖν πολυμαθία τε εἶναι καὶ ἡ περὶ τὰς τέχνας πραγματεία.

εἰπόντος δ' ἐμοῦ ταῦτα ὁ μὲν σοφὸς αἰσχυνηθεὶς τοῖς προειρημένοις ἐσίγησεν, ὁ δὲ ἀμαθὴς ἔφη ἐκείνως εἶναι · καὶ οἱ ἄλλοι ἐπήνεσαν τὰ εἰρημένα.

This offline edition was generated from the canonical TEI text.

bookstacks.org